

Ročník XX.

květen 2011

číslo 5

Láska není snění

Láska není snění
láska utrmácí
Přijde odchází
po letech se vrací
jako jarní ptačí tah
který šumí v temnotách
jako zapomenutá píseň
dětských let

A bez ní
život je na obtíž
A ty mi odcházíš...

Josef Kainar

Foto: Bc. Michael Fokt

Úvodem

Dvacet let po 1. světové válce na nás začala našlapovat bota Hitlerova. Dvacet let po pádu komunistické boty nás utiskují boty zdejších lupičů. Necháme si to líbit?

Čtyřicet dní jsme se připravovali na Velikonoce, padesát dní slavíme velikonoční dobu. Rusové říkají neděli „voskresenie“. Každý týden slavíme, že jsme lidmi vzkříšenými. S kolika lidmi můžete mluvit o smyslu života nebo o naději na vzkříšení? Jsme malým ostrůvkem ve společnosti.

Myslíte si, že svatba anglického prince připomněla, že křesťanská svatba je úctyhodnou smlouvou dospělých lidí odevzdávajících se jeden druhému na celý život?

Blahořečení Jan Pavla II. bylo dojemné. Budeme my, pokřtění, při budování spravedlivějšího světa napříště statečnější? My i naši představení potřebujeme slyšet odpovědný kritický názor druhých. V politice i církvi. Váha hlasu kritika – oproti hlasu anonyma – stojí na jeho činech (od Krista až po Palacha).

Po smrti bin Ládina se zas vyrojilo chytrolínů... Byl atentát na A. Hitlera nebo R. Heydricha správný nebo ne? Zabít nebo nezabít zločince je vždy závažná věc. Kdybychom se každý zastali nějakého utlačovaného, svět by se pohnul... /v

UMŘEL OTA MÁDR

Kněž, profesor morálky, disident, politický vězeň, trošku ultramontán. Nekrology, které se mi dostaly do rukou v mé poustevně, něco opomenuly. Za prvé to, jak se zachoval po „vítězném Únoru“. Kdo mohl, uprchl tehdy na Západ, do svobodného světa, pryč od rudé totality. Milý Ota se sem ale vrátil z Říma, ze závětrí duchovního prostředí! Spolu s Bohumilem Kolářem oba vyznali: byli jsme přece svěcení pro práci v naší vlasti! Naše místo je tady! Láska k české církvi a vlasti stála Otu 15 let těžkého žaláře. Podobně dopadl i P. Kolář. Avšak než se to stalo, zaseli dobré semeno do duší, které ovlivnili.

A pro ty lidské duše Ota pracoval ihned po propuštění z vězení. Dostal úkol od Sboru ordinářů, aby jako uznávaný moralista vypracoval Pastorační směrnice k encyklice „Humanae vitae“. Tato listina papeže Pavla VI. o manželském intimním životě byla

zdrojem vážných otázek a nepokoje věřících. Laická veřejnost ji tvrdě odsoudila pro její rigorismus. Mádr tomu svým výkladem ulomil hrot. Jeho směrnice vyšly jako oběžník Sboru českých Ordinářů v Olomouci, úředně vydaný dne 28.6.1971. Dnes odpočívají v zaprášených archivech farních depozitářů. Staří kněží na ně zapomněli, mladí o nich nevědí. Jak by se jim ulevilo ve zpovědnících! A nejenom jim, ale především křesťanským manželům! Kdo by dnes vyčítal Otovi jeho benevolenci, ať se podívá na podpisy lidí za to zodpovědných: biskupů Trochty, Tomáška, Skoupého a Hloucha, lidí na prahu svatosti. Těch, kteří tušili, že hříšníci dojdou v církvi pochopení jen v případě, že tam najde pochopení i milosrdný Kristus. Osudy těchto statečných biskupů i vězňů Oty Mádra a Bohumila Koláře mají jedno společné: že pravdivost a láska mají vždycky vyhrazeno stejné místo, jaké měla láska Kristova: kříž.

Jan Rybář

JAKO MILUJÍCÍ MATKA

V náhled skromném kostelíku v malé jihoněmecké vesnici Urschalling se nachází neobvyklý obraz Nejsvětější Trojice. Jako lidské postavy jsou zde zobrazeni nejen Otec a Syn, lidskou tvář má také Duch svatý, pro nějž se zpravidla užívá – alespoň v západoevropském umění – biblického symbolu holubice. Když se pozorovatel podívá na tuto postavu mezi Otcem a Synem důkladněji, je překvapen. Hledí na něj ženská tvář, postava jednoznačně ženského vzezření...

Nevíme nic o osobě středověkého mistra, ale z jeho neobvyklého obrazu smíme soudit, že zakoušel Boha – v tomto případě Ducha svatého – jakožto „ženský“ a „mateřský“ milujícího Boha. V průběhu židovsko-křesťanských dějin víry spatřovali lidé v Bohu tak jako on, nejen „otcovské“, nýbrž také „mateřské“ rysy – naposledy to byl Albino Luciani, který jakožto nově zvolený papež Jan Pavel I. ve svém prvním proslovu 10. září 1978 k davům lidí shromážděným na Svatopetrském náměstí radostně zvolal: „Jsme příjemci neskonale lásky Boží. Víme totiž, že ustavičně nad námi bdí s očima otevřenými, ba i tehdy, když se nám zdá, že je tma. Je to Otec, ale ještě více Matka...“

Také ve spisech sv. Jana od Kříže si Bůh vůči nám počíná jako „milující matka“. Na začátku jeho díla *Temná noc čteme*: „... duši, po tom co se s konečnou platností obrátí ke službě Bohu, dává Bůh zpravidla silit na ducha a postupně ji obdaruje, tak jako to dělá milující matka s křehkým dítětem, když ho zahřívá teplem svých řader a krmí ho lahodným mlékem a pokrmem lehkým a sladkým a ve své náruči je chová a hýčká. Ale zároveň s tím, jak roste, mu matka postupně odnímá prs a vymaňuje je ze své náruče, staví je na zem a vede k tomu, aby chodilo po vlastních nohou, aby se zároveň s opuštěním krajiny dětství vydávalo ke skutečností větším a podstatnějším. Boží milost jako milující matka, potom co novou vroucností a horlivostí znovuzrodí duši pro službu Bohu, dělá s ní totéž...“

Za obrazem Boha jakožto „milující matky“ je přítomen jak u malíře z Urschallingu či „tricetidenního“ papeže, tak u Jana od Kříže hluboký prožitek víry a životní zkušenost. Bůh, kterého poznal v Ježíšově evangeliu a v niterně prožívaném přátelství s Kristem, se pro něj stal větším než všechno, co lze vyjádřit přirovnáním k laskavému otci, byť by byl sebevíc otcovský. Do jaké hloubky by byl asi Jan zasažen, kdyby byl věděl, že také Ježíš užíval výrazu ženského rodu, když v řeči své galilejské domoviny nazýval Ducha svatého, Ducha svého Otce v nebesích, ruach.

Jan od Kříže přesto ví, že Boha nemůže vystihnout ani přirovnání k matce – byť je její láska sebevětší: „Bůh se uděluje v tomto vnitřním sjednocení duši s takovou opravdovostí lásky, že není náklonnosti matky, která

by s takovou něžností laskala svého syna, ani lásky bratra, ani přátelství přítele, která by se s ním mohla srovnávat. Španělskému karmelitánovi je také naprosto vzdálen mnohohlasy požadavek současného feminismu, aby se o Bohu nemluvilo jako o Otci, nýbrž aby byl napříště nazýván Matkou. Bůh je mu zároveň Otcem a Matkou – a je mu někým více, než jsou schopny vyjádřit *obě tyto představy dohromady!* Pouze na dvou místech svého sebraného písemného odkazu užívá Jan od Kříže obrazu Boha jakožto matky. Již z toho je vidět, že na tento obraz nekladl příliš jednostranný důraz.

Častěji se zato vrací k „dětem“, které „milující matka“ žíví a vychovává, ony se však její péči nechtějí skutečně naplno odevzdat (viz výše), nebo do jejichž výchovy „sahají svou

Foto: Martin Kosář

hrubou rukou“ jiní. Jsou tedy tři témata, jichž se Jan od Kříže svým přirovnáním dotýká: 1. obraz Boha, 2. člověk vedený Bohem, 3. řádné a chybné duchovní doprovázení.

Bůh je mi „Matkou“

Ocitujme především druhý text, v němž Jan rovněž hovoří o Bohu jako o milující matce. V komentáři k Duchovní písni píše: „A tak je zde zaměstnán tím, že hýčká a laská duši jako matka, když slouží svému dítěti a hýčká je, když je krmí ze svých vlastních prsů. V tom duše poznává pravdivost Izaiášova výroku: *Na Božích prsou budete nesení a na jeho kolenou hýčkání* (srov. Iz 66,12).“

Bůh – láskyplně starostlivá Matka. Jak dospěl Jan od Kříže k této představě?

Jan patří k lidem, kteří nemohli zažít svého otce. Když zemřel Gonzalo de Yepes, bylo mu pouhých několik měsíců. Zato se mu na celý život vryl do paměti obraz matky, která Jana a jeho přibližně o čtrnáct let staršího bratra Francisca vychovala ve velké hmotné nouzi – a po smrti svého muže navíc sama. Vlastní matka, a posléze také Anna, která brzy patřila k rodině ještě mladistvého Jana jako manželka jeho bratra a byla právě tak „milující matkou“ svých osmi dětí, z nichž sedmi bylo souzeno záhy zemřít, se pozdějším karmelitánovi a duchovnímu pastýři staly osobně tím nejkrásnějším obrazem Boha, jehož poznal ve svém niterném přátelství s Ježíšem. Jan od Kříže byl a dodnes je scho-

pen ukázat tímto obrazem cestu k radosti z Boha mnoha lidem, kteří rovněž nezažili otce, nebo s ním dokonce měli spíše záporné zkušenosti: To nejkrásnější a nejhlubší, co jsem prožil v mezilidských vztazích, nejlepší člověk, kterého mi bylo dopřáno poznat – nezáleží na tom, zda ke mně přistupoval jako otec, jako matka, jako bratr, jako sestra nebo jako milovaný přítel, je právě dost dobrý na to, aby byl obrazem Boha! A komu přijde zatěžko říkat z celého srdce Bohu „Otče“, necht’ ho ve svém srdci nazývá „Matkou“ nebo „Sestrou“ nebo „Bratrem“ nebo – jak Jan často činil ve svých spisech – „Milovaným“.

Obrazně řečeno, jako matka se svým dítětem, jedná také Bůh s člověkem. Zpočátku mu dává vše, na co má chuť, co ho žíví a po čem sílí. Dává mu pocítit svou blízkost a svou lásku... Avšak jako matka usiluje při výchově o to, aby se její dítě osamostatnilo a dospělo, aby v něm jednou již více nenalézala „dítě“, nýbrž dospělého syna a dceru podobnou sobě v ženství a mateřství, právě tak i Bůh „vychovává“ jak k samostatnosti, tak ke zralému přátelství – ano i k milujícímu „sjednocení“ s ním, jež člověk zakouší již v tomto životě a naplní se na věčnosti. Odnímá člověku sladkou péči, aby se člověk sám snažil hledat to, co vyživuje jeho duši; staví ho na nohy vlastního svědomí, vlastního rozumu a vlastních přirozených schopností, aby sám následoval touhu kráčet do širého prostoru, do prostoru svobody – a vstříc cíli, pro nějž se zrodil.

Zpočátku je ovšem k zlosti, když se člověku bere to „sladké“; vždyť muset stát na vlastních nohou je těžší a namáhavější než nechat se nést v ochranné náruči. Je pochopitelné, jak člověk na tuto skutečnost reaguje, a v duchovním životě se tak děje často: „A tak je žalostné, když vidíme mnoho duší, kterým dává Bůh vlahy a milost, aby postupovaly vpřed a které, kdyby se chtěly vzhopit, dospěly by k tomuto vznešenému stavu, a přece zůstávají při tomto nízkém způsobu stýkání se s Bohem, protože nechtějí nebo nevědí nebo nejsou uvedeny na tuto cestu a nenaučí se, jak se oprostit od oněch počátků.“

Reagovat lze však z lidského hlediska až příliš pochopitelně také takto: Chce-li matka své dorůstající dítě obdarovat novým projevem své milující náklonnosti, bývá odmítnuta. I v tom je člověk „jako klouček, kterého chce matka nést v náruči, ale on křičí a kope a chce jít po vlastních nohou, a tak ani sám nejde, ani nenechá jít matku...“

Tato přirovnání mluví sama za sebe. Není třeba je zde vykládat zevrubněji. Jsou jako všechny obrazy a podobenství konkrétní a zároveň poskytují dostatek prostoru, aby v nich člověk rozpoznal svou životní cestu a objevil, co mu může pomoci kráčet po ní uvědoměleji.

Reinhard Körner, *Mystika prakticky, Karmelitánské nakladatel. 2011*

ODPOVĚDNÝ OTROK NEEEXISTUJE

Chceme-li vést dialog se společností, musíme začít u sebe – spoluvytvářet církev, kde se neporoučí „shora“ a kde není největší ctností nemá poslušnost oveček. Rozhovor s jezuitou Petrem Kolářem.

Po emigraci do Rakouska jsi na Západě zažil právě pokoncilní vření, nebyl to pro tebe šok?

Jsem původem moravský katolík, ale postupně jsem se otfískal. Prošel jsem Rakouskem, Německem a zakotvil ve Francii. Ta byla – z toho, co jsem zažil - teologicky nejostřejší. V Centre Sèvres pracovali a studovali jezuité z celého světa. Kolikrát jsme byli z dvanácti, čtrnácti různých národností! Bylo osvobozující naslouchat, když například afričtí jezuité vyprávěli, jak se u nich slaví Velikonoce. Bylo to něco úplně jiného než u nás a přitom šlo o oslavu téhož svátku. Cosi podstatného se nezměnilo.

Naše pozornost přirozeně ulpívá na viditelné vnější podobě. O tom, co je za tím, se musí dlouho debatovat a někdy to ani pořádně nejde... Přitom jsem pochopil, že řada tradičních prvků je proměnná. Má právě takovou hodnotu, jakou jí dávají ti, kdo ji předávají. To mne osvobodilo při zkoumání liturgických zvyklostí. Mnohé z věcí, které pro mne byly nepochopitelné, nepřijemné, nebyly, jak se ukázalo, důležité. Klidně se mohly opustit, ale nikdo k tomu neměl odvahu, protože (jakákoliv) tradice je „posvátná“.

A teď najednou byla doba, kdy se s ní dalo pohnout.

Jak se tehdy projevovala pokoncilní atmosféra?

Při kostele svatého Ignáce v Paříži, kde jsem tehdy shodou okolností působil, se vytvořila originální a moudře sestavená skupina, která vlastně provedla liturgickou reformu ve Francii. Před tím totiž Francouzi zpívali především gregoriánský chorál. Buď tedy při bohoslužbě zněly slavnostní mše velkých skladatelů, při nichž se lidé modlili růženec, anebo zpívali gregorián. Francouzské písně se při mších objevovaly náhodně, neměly jako my sbírku mešních písní. A právě to bylo tehdy úlohou skupiny, kterou dal dohromady Joseph Gelineau, jeden z významných koncilových odborníků na liturgii, který měl hlavní podíl na sestavení nového misálu v intencích Vatikánského sněmu. Přizval si svého přítele, varhaníka Jacquese Berthiera a dva známé básníky Patrice de la Tour du Pin a Didiera Rimeau. Měli tedy skvělé texty, hudbu na úrovni (samozřejmě se po čase ujalo jenom něco), a to vše podložené dobrou teologií. Právě tak jsem ještě stihl vstup do týmu při kostele sv. Ignáce, kde v té době pracoval i P. J. Gelineau a také jsem jednu dobu vedl jeden ze dvou sborů, takže jsem to všechno prožíval hodně zblízka.

Zažil jsem také eucharistické slavnosti, jaké už zase neexistují a které mě poznamenaly na celý život. V kostele Saint Germain

des Prés, bývalém opatství nedaleko centra Paříže, jsem zažil studentskou bohoslužbu o Velikonočních, kde postavili řadu stolů od předního až k oltáři. U oltáře sloužil kněz mši svatou a jednotlivé skupiny studentů z různých národností přicházely a na ty stoly pokládaly specifické dary z jejich země, eventuálně dary, které se používají při jejich bohoslužbách. Štrůdl stolů s různými dobrotami, nádhernými květinami, cizokrajnými potravinami, se soškami a obrázky, dlouhý až k oltáři. Všichni stáli kolem stolu, kněz vpředu byl obrácen k lidem, což bylo ještě tenkrát samozřejmě nové. Kromě toho přimluvy zněly ve všech jazycích, nádherné zpěvy jednotlivých skupin... Svaté přijímání bylo podáváno pod obojí všem. Kněží chodili se džbány na ramenou, nalévali do menších kalichů a dávali lidem pít. Chléb byl biblický, podobný libanonským plackám, jaké jsou dnes k dostání i u nás. Kněží je významnými gesty lámali a rozdávali. To velké gesto lámání chleba dneska jinak z liturgie bohužel skoro úplně vymizelo... Záběr z této bohoslužby, udělaný z kúru od varhan, se objevoval na obálkách knížek, v literatuře o liturgii po několik let. Na takovou eucharistii se nezapomíná.

Takže jsi do pokoncilních debat a experimentů spadl rovnýma nohama...

To ano! A chtěl bych zdůraznit další významnou rovinu – laici se mohli podílet na životě farnosti. Ve Francii musela být církev ekonomicky soběstačná už před koncilem, žila z peněz svých věřících. A ti, kdo na ni přispívali, přirozeně chtěli vědět, kam peníze jdou. Proto s velkou radostí přijali možnost vytvořit skutečné farní rady. U svatého Ignáce v ní zasedalo na tři desítky lidí včetně tří jezuitů. Věnovali jsme se pastoraci, liturgii, ekonomickým věcem, charitě i třeba distribuci katolického tisku...

Ovšem dnes i tam účast laiků skomírá... pravomoci laiků se neustále oklešťují. Byly doby, kdy biskup pověřil ženu teoložku vedením bohoslužby a dokonce kázáním. Dnes ani student teologie nemůže kázat, pokud není vysvěcen na jáhna. I pro laiky to byla zajímavá doba.

Pochopitelně se přitom celá řada věcí ukázala jako příliš komplikovaná, příliš obtížná k trvalému praktikování, s tím se musí počítat.

A čím ta doba byla nejvíc zajímavá pro tebe?

Así tím, že byly uvolněny zábrany teologickému bádání. Najednou se scházeli teologové z Evropy, ba z celého světa a volně debatovali o věcech, o nichž se podvědomě vědělo, ale do koncilu se nedaly řešit. V Centre Sèvres jsem měl kolem sebe profesory biblistiky – Leona Dufoura, Lamarche, Beauchampa, takže jsem se mohl věnovat studiu bible. A do toho jsem se pustil s vervou. (Až do nástupu Jana XIII. totiž stále platily antimodernistické zákony a katolická biblistika se nedala pořádně dělat.) Tehdy jsem také začal překládat Dufourův slovník biblické teologie, a biblistika mně zajímá dodnes. Stále čtu literaturu, která k tomuto tématu vychází především v německém či frankofonním prostoru.

Profesor Moingt říkával, že když tradice nemá odpovědi na otázky, které přináší současnost, musí se postupovat obráceným směrem. Nelze-li argumentovat tradičním výkladem, je nutné podívat se na to, co je výš, a pokud tradice odpověď nenabízí, je třeba vrátit se k Písmu. Tradice je jako živý proud, a jestliže se něčeho dosud nedotkla, neznamená to, že se toho nemůže dotknout později.

Ještě jinak řečeno, náboženství je samo o sobě tradiční projev postoje víry, který má vždycky kořeny v lidském prostředí, ve společenství, kde dotyčný vyrostl, a pak v impulzu, který přinesl Mojžíš, Buddha, Mohammed, Ježíš. Je to směs, která dopadne v každé lidské společnosti trochu jinak. Proto je tolik druhů buddhismu, proto je tolik druhů křesťanství... Víra a náboženství není totéž. To není jednoduché přijmout, ale koncil nás vybízí, abychom si všímali i jiných náboženství a také poznatků současných vědních oborů!

Mne doba a místo mého studia i činnosti ovlivnily natolik, že s tím mám dodnes potíže. (smích)

V devadesátých letech se objevily v Praze dokonce letáčky s textem *Nejsme církví Halíků, Kolářů...*

My Češi jsme pokoncilním experimentováním neprošli. Nezažili jsme koncil (i když u nás byly k němu náběhy) ani vření po něm, takže výsledky, ke kterým se dospělo především v západní Evropě, nám jsou cizí. Vidíme nejrůznější dopady včetně toho, že na Západě ubývá lidí v kostelech, ale nikdy neřekneme, že u nás jich je ještě o polovinu méně!

Vlastně si po návratu do vlasti připadám v církevním prostředí jako cizinec, podobně jako tenkrát na Západě, možná ještě víc. Jsem kdesi v jádru asi stále ještě moravský katolík z padesátých let, ale když nad tím začnu uvažovat, necítím se vlastně ani Francouzem ani Němcem, kde jsem byl dlouhá

léta formován, ani tím Moravákem. Jsem asi tím proslulým kočkopsem. (smích)

To je nevyhnutelné. Odcházel jsem s vědomím, že se asi nebudu moci nikdy vrátit, a také, že mne nikdo do ciziny nezval, že mě tam nikdo nečeká a nebude mi foukat na bolístky. Takže musím vydržet, říkal jsem si, a vžít se do jejich mentality co nejvíc. A tak je ze mne oboživelník. Je to zajímavá pozice, ale někdy únavná, a je to zkušenost, kterou lze jen těžko sdělit.

Zmínil jsi, že některé pokoncilní experimenty byly opuštěny, protože se ukázaly jako neživotné. Zařadil bys sem i postřeh, že se zúžil tehdejší prostor pro laiky?

To je tak, ženy roli katechetek plní dál, ale nemají možnost spolurozhodovat. Byly doby, kdy se mohly podílet na rozhodování ve farnosti a to se vytrácí. To je starý patriarchální reflex: Muži rozhodují, ženy jsou od toho, aby plnily úlohy, které mají odedávna – vytvářet domov, vychovávat děti, uklízet kostel. Po koncilu byla snaha umožnit ženám, aby mohly do věcí mluvit. Myslím, že to byl dobrý směr: Co se týká všech, má být konzultováno se všemi.

Všechno, co má co do činění s mocí, je v církvi spojeno se sakrálnem. To je problém. Řada teologů se domnívá, že to co není přímo spojeno s posvátnem, by se mělo otevřít laikům. Že prostor sakrálna by se měl spíše zužovat. Je otázkou, zda by církevnímu životu neprospělo dnes právě toto rozšíření „neposvátného“ prostoru rozhodování víc, než svěcení ženatých mužů na kněze.

Kněží nemusejí mluvit do všeho a všechno rozhodovat, obzvláště pokud jde o technické a ekonomické věci. Složitější otázka to je v případě výuky katechismu, ale po svých zkušenostech bych při výchově dětí věřil spíše vzdělaným matkám než vzdělaným teologům. S dětmi to budou umět matky líp a hodit jen tak přes palubu jejich návrhy, znamená hazardovat s příští generací křesťanů. Myslím, že takový přístup mnoho lidí odradil. Nést odpovědnost bez možnosti spolurozhodovat dost dobře není možné, ani kdyby byl člověk světec. Odpovědný otrok neexistuje.

Možná by bylo dobré podívat se na koncil z většího odstupu. Už v osmnáctém století vystávaly otázky po vztahu hospodářské a politické situace, začínala industrializace, první volby. I v církvi se objevili lidé, kteří si všímali dění a přemýšleli o něm. Mnohdy se přitom ovšem dostávali svými názory do problémů, nesměli publikovat, vyučovat. Postupem času se přesto vytvořil proud, který se nakonec prosadil přímo na koncilu. Debata o podstatném se nedá uzavřít tím, že se zakáže.

Tady je vidět, jak je důležitá výchova, celoživotní sebevýchova a sebevzdělávání. Napadají-li někoho otázky, na které nemá odpověď, nezbývá než ji hledat. Půjde-li o životné téma, jistě nebude sám, najde podobně hledající. Časem jich možná přibude a i další lidé, kteří sami nad tím vším příliš nehlobají,

jim budou vděční za to, že jim otevřou oči. Sám velmi rád překládám teologické články ze zahraničí. Kolikrát narazím na blízké téma a najednou pochopím, díky textu někoho, kdo se tématem léta zabývá, co mi třeba nějak nesedělo, aniž bych do té doby věděl pořádně proč...

Mnozí teologičtí poradci včetně Karla Rahnera později napsali, že koncil byl jen začátek, že je třeba pokračovat. Je ale možné vystihnout jednoznačně, kterým směrem se máme vydat, co je „duch koncilu“?

Okolo toho se rozvinula obrovská debata už proto, že II. vatikánský koncil na rozdíl od předchozích koncílů nevyhlásil žádné dogma. A udělal to schválně. Byl to vědomě pastorační koncil a pastorační koncil spočívá v trvalém hledání pro dané místo a danou dobu vhodné podoby hlásání Slova, v neposlední řadě (ale nikoliv výlučně!) podobou katecheze. Pastorační koncil tedy ani nemohl svůj úmysl nějak fixovat, a z toho si jeho odpůrci ukovali hlavní argument, když říkají: „Vždyť vlastně nevyhlásil žádné dogma, tak se nic nemění a držme se toho starého!“ Kolem pochopení tohoto momentu je vlastně dnes největší spor. A bude záležet na celkovém rozpoložení církve, jak to dopadne. Zda bude mít navrch skupina těch, kdo milují latinu a kolárky a jsou zaměřeni do minulosti včetně mladých, kteří koncil nezažili, anebo ti, kteří vnímají, že sdílet radosti a bolesti nutně znamená, jít směrem k druhým, vědomě opouštět naše ustálené bezpečné a tradiční prostředí s vědomím, že i nás Ježíš Kristus posílá: Jděte a uče...

Foto: Václav Vinkl

Vidíš za současným trochu tradicionalistickým trendem reakci na pokoncilové experimentování? Nebo je zatím určité zklamání z toho, že nám aggiornamento stejně nepomohlo k nárůstu počtu věřících?

Myslím, že za určitou oblibou tradicionalismu jsou spíše sociálně psychologické důvody. Například důvodem tradičního zaměření mladých kněží, může být nedostatečně strukturovaná osobnost. Přibývá dětí, které vyrůstají v nefungujících rodinách. Podvědomě pak vyhledávají záchranu jinde, například v církvi s její uspořádaností a stabilitou. Ale těm nepomůžeme tím, že jim přikývneme na jejich slabost, že jim budeme nadbíhat. Potřebují pomoc, nikoliv konejšení v tom, v čem se motají.

Řádná kněžská nebo řeholní formace může těmto lidem pomoci. Sám jsem léta byl různými způsoby vtažen do formace mladých jezuitů. Zažil jsem případy, kdy se studenti vnitřně probudili a uvolnili, ale mnohdy to bylo těžké. Musím říct, že kdykoli jsme - tady i na Západě - měli mezi novici někoho s nestrukturovanou osobností, ukázalo se, že měl nějaké problémy v dětství. (Naštěstí to neplatí obráceně. Nelze říci, že každý, kdo prožil neurované dětství, bude dlouhodobě zápolit s vlastní psychickou nezralostí.)

A pokud jde o nárůst věřících? Snad si někdo během koncilu opravdu myslel, že nám v důsledku jeho činnosti společnost padne okolo krku. Ale to bylo a zůstává zcela nereálné. Společnost má své zájmy. Je tu ale pořád celá řada oblastí a postojů, kde se můžeme setkávat a dokonce někdy i shodnout.

Budeme-li mít co podstatného přidat do debaty...

Takovým společným terénem například je otázka rozpadu rodin, tohoto přirozeného výchovného prostředí. Jak vychovávat děti, když se rodiny tak často rozpadají? Jak mohou vůbec děti z rozpadlých rodin zažít onen zakládající pocit bezpečí a jistoty (neumím přesně přeložit krásné německé ‚Geborgenheit‘)? Slušné rodinné prostředí má významný dopad na celou společnost. V neúplných rodinách jen těžce vyrůstají a silí lidé schopní snášet obrovský stres, který je součástí vysokých manažerských či politických pozic. Se současnou úrovní dělby práce je těchto lidí čím dál víc zapotřebí a přitom jich je čím dál méně, protože v křehkých rodinách vyrůstají křehké charaktery! Posílení rodin nemůže být žádná slušné politické reprezentaci lhostejné.

V debatách bychom ale měli nejprve trpělivě naslouchat problémům samoživitelů a znovusezdaných párů. S tradičními poučeními o ideálu manželské nerozlučitelnosti nevystačíme.

Před chvílí jsi zmínil, že u některých témat dokonce musíme jít zpět ke kořenům, protože nám tradice neposkytuje přiléhavé odpovědi, co jsi měl konkrétně na mysli?

Napadají mne dva konkrétní příklady: Ekologie, málokdo ji vidí ve vztahu ke křesťanství, přitom v bibli je zřetelný obraz toho, jak má člověk ve světě nebo přírodě žít, jak si v ní má počínat... Druhé velké téma je místo ženy v církvi a ve společnosti. Dnes už nikoho nepřekvapí ženy političky, ani premiérky jako nyní na Slovensku, ale v církvi se pořád ještě nedovedeme vyrovnat s tím, že by mohla žena mít v něčem rozhodující slovo! V obou případech je namístě začít se do bible místo servírování rychlých odpovědí.

Ovšem co se týče role žen, ty byly právě v biblických dobách upozadovány...

Ve společnosti neměly stejná práva jako muži, ale první svědek, kterému se zjevil zmrtvýchvstalý, nebyl muž, ale žena. Také první projev moci Kristovy se udal na popud

prosby ženy, totiž jeho matky, a mezi věrnými pod křížem byl zřejmě jen jeden muž a nejméně dvě ženy... Není to výmluvné? To jsou důležité momenty právě proto, že v tehdejší době byla žena právně „nikým“. V tomto kontextu je třeba číst především Pavlovo revoluční už není ani Řek, ani pohan, ani muž, ani žena, všichni jste jedno v Kristu. Přiznejme si, že ženy už dávno tvoří většinu církevního společenství. Profesor Moingt k tomu dodává, že od chvíle, kdy se začaly křtít malé děti, byla vlastně podstatná část výchovy nových křesťánků svěřena ženám. Ve Francii bývalo, než jsem se vrátil do Čech, padesát tisíc dobrovolných katechetek. Když vytvořily dva propracované systémy katecheze pro děti, mužské části církve se rozsvítilo a pánové, kteří nikdy malé děti nevychovali, rozhodli, že takto to nepůjde, a celá metoda se musela přepracovat. Budeme-li takto ženy znevažovat, dočkáme se, že v kostelech nebudou ani ony. Ženy v Ježíšově společnosti byly, některé byly ve společenství jeho učedníků, tak proč by nemohly mít stejné místo jako muži? Je nejvyšší čas se nad touto otázkou vážně zamýšlet.

Nehájím tím nadbíhání společenským trendům. Nejde o to zavádět cokoli bez rozmyslu, ale když budeme hlásat jakousi antikulturu, na všechno budeme reagovat slůvkem ne, vznikne jen a jen konflikt. Sami si způsobíme, že nebudeme bráni vážně. Kolik lidí se v Evropě navrací k církvi? Mizivé procento. Přitom našim hlavním úkolem je šířit evangelium, proto byla církev založena. A proto by nás tyto otázky měly zaměstnávat.

Zažil jsem nedávno setkání, kde se právě hovořilo o tom, jakým způsobem evangelizujeme. A výsledek debaty v té skupině byl, že zatím ji provádíme tak, že upevňujeme ve víře ty, kdo už v církvi jsou. Místo abychom si přiznali, že neevangelizujeme, ať už proto, že to neumíme nebo že nevíme jak; raději to zaozalíme tak, že vlastně tuto svou povinnost plníme. Vše v pořádku! To je závažná forma alibismu, protože podlamuje vůli hledat a přemáhat vlastní nedostatky. Asi to je dědictví z dob, kdy se u nás stíhalo každé pravdivé slovo, a tak ho někteří raději nevyřekali ani dnes... Přitom přiznat si, že to neumíme, není nic špatného. Myslím, že když se někdo na situaci věřících u nás podívá zvenčí, bude mít pro to porozumění.

Budeme mu sympatičtí, že jsme tak říkajíc normální a něco nám nejde?

I to je možné, ale nemylme se: Církev a hlavně její poslání je v naší společnosti cizím prvkem.

Co se s tím dá dělat?

Už jsme to zmínili: Nejdříve musíme hledat společný jazyk. Prvním krokem je pěstování schopnosti naslouchat, porozumět problematice, kterou se druhý zabývá a vstupovat do debat, třeba právě o ekologii a roli ženy ve společnosti. Živá jsou i témata jako role lidské sexuality či míra solidarity ve společnosti. Přitom co se týče role ženy ve společnosti nebo chápání lidské sexuality, církev

Foto: Jan Faulkner

od počátku ženy chránila proti barbarství. Neměla by být i dnes trochu dál ve snahách o lidskost a opravdovou svobodu?

Ovšem nadčasovou moudrost evangelia není vždycky snadné interpretovat srozumitelně a adekvátně dějinné situaci...

Snad tomu lze čelit tím, že budeme rozvíjet církev, ve které má každý člověk svá práva i povinnosti. Že budeme vytvářet církev, kde se neporoučí „shora“ a kde není největší ctností nemá poslušnost oveček. Takto to fungovalo za feudalismu, ale ten už většina z nás za nosný společenský systém nepovažuje. Všechno, co se ve společnosti zrodí, není od ďábla, a mnohdy to má naopak netušené křesťanské kořeny!

Ve Francii s tím udělali za francouzské revoluce krutou zkušenost, ale dnes už si i mnozí křesťané nakonec uvědomili, že bojovali proti něčemu, co mělo evangelijní podhoubí. Přiznávají, že zvláště revoluční počátek celého tohoto historického procesu byl nepochybně nesmyslně zuřivý, krvavě krutý a tím nepřijatelný, ale zároveň uznávají, že umožnil důležité změny k dnešnímu lepšímu stavu věcí. Není vlastně vůbec divu, že v prvních revolučních otřesech byli mluvčími tzv. „třetího stavu“ členové nižšího kléru. Ti dobře věděli, že církev potřebuje nápravu, že se církev musí zbavit světské moci a bohatství.

Změny ve společnosti opakovaně navodily určité změny v církevním prostředí. Samozřejmě ne v evangelijní zvěsti, ta je nadčasová. Ale všechno ostatní, jak vypadá církev zvenku, jakým způsobem zachází s penězi, jakým způsobem evangelizuje, jak se vztahuje k politické moci, to všechno se musí měnit v zájmu hledání stylu přiléhavějšího k evangeliu. To je třeba provést. To si koncil uvědomil a naznačil směr, kterým by se aggiornamento mělo ubírat. Opakuju – naznačil. Jinak by musel vyhlásit nějaké dogma, a to našťásti neudělal. A teď je třeba se toho chopit a nebat se. Občas to vypadá, jako bychom byli spolek ustrašenců. Jenom s ničím nehýbat! Jako bychom už už viděli, že se naše přesvědče-

Mám křivej nos

Mám křivej nos a tančím jako slon
já zkrátka nejsem žádnej Apollón
ale ty děvče taky nejsi žádná Afrodité
proto tě mám vlastně rád

Jsi věčně samá piha ve tváři
a bejt kouzelná se ti nedaří
a tak máš pro mě všeho všudy jenom jednu
přednost
a to že tě mám tak rád

Nikdo neuvěří
když se večer šefí
že jsi nejkrásnější
v celé širé naší zemi zdejší

Proto tě líbám seč mi rty stačí
den co den pod tou naší pavlačí
a zavíráme oba svoje stejně hezký voči
jak se země otáčí

Josef Kainar

ni, ta naše podoba církve, rozpadá. Myslím, že církev je dost solidně založená a těch pár mamlasů jako my určitě přežije!

Josef Beránek, *Universum* 1/2011

Petr Kolář

1941 narozen v Paskově
1968 po emigraci vstoupil v Rakousku do jezuitského řádu
1975–1991 duchovní správce Čechů ve Francii
1991–2003 redaktor Českého rozhlasu
2003–2006 člen Rady pro rozhlasové a televizní vysílání
2007 obdržel Řád rytíře čestné legie Francouzské republiky

AKTUALITY

Výstava obrazů Miroslava, Ondřeje a Vojtěcha Radových v kostele na Orlici do 12. června. Kostel je otevřen každou neděli od 10 do 12 h. (od 10.15 do 11.15 h. bohoslužba). Jindy po domluvě na tel. 731 402 236.

Výstava Barevné doteky

Výstava obrazů lidí s mentálními postižením z dílen Diecézní charity Würzburg-Eisinger a Oblastní charity Polička „Barevné doteky“ do 27. května v evangel. kostele v Letohradě. Otevřeno: v pracovní dny od 13 do 17 hod.

Pietní akt k výročí konce 2. světové války

8.5. v 17 h. - Památník v Šedivské ul.

Povídání o Americe - barevné pouště, skály jižního Utahu s návštěvou indiánů

11.5. v 18.30 h. - Centrum pod střechem

Kino: Odcházení

11.5. v 19.30 h. - Dům kultury

Turnaj ve hře Heckmeck

13.5. - Čajovna pod střechem

První (k)roky s dítětem

- od narození do školky II.

18.5. v 17 h. - Centrum pod střechem

Rybářské závody dětí

21.5. - Rybník Mostiska, Lukavice

Výstava drobného hospodářského zvířectva

21. - 22. 5. - Zámecká terasa

Farmářské trhy

21. - 22. 5. - Prostor mezi zámekem a muzeem

Kino: Králova řeč

25.5. v 19.30 h. - Dům kultury

ZUŠka hraje ve Dvoře

26.5. v 17 h. - Restaurace Nový Dvůr

Pro děti - muzejní noc:

pohádka Kocour v botách

27.5. v 16 h. - Zámecký park, městské muzeum

KONCERTY FOLKOVÝCH A COUNTRY KAPEL V KAPLI SV. JANA NA KOPEČ-KU:

čtvrtek 26.5. v 18 h.

WEJVRAT Country – Letohrad

pátek 27.5.:

v 17 h. MODRÉ PLACHTY - Blue sails

v 18.30 h. ŽŮ – ŽO – BAND

Blue Grass - Letohrad

sobota 28.5.:

v 17 h. KŘUPKY - Folk Letohrad

v 19 h. FOFR – Country Lanškroun

Blue grass country – Nechanice

ZUŠ A. Muchy Letohrad a nadační fondem Legato vás srdečně zve na **závěrečný koncert** v pondělí 6.6. v 17 h. - kostel sv. Václava

Společnost F. V. Heka, Město Letohrad, a Kulturní centrum Letohrad ve spolupráci s Městem Jablonné nad Orlicí, Obcí Horní Čermná, Obcí Lukavice, Řk. farností Letohrad a Farním sborem ČCE v Horní Čermné, pod záštitou hejtmana Pardubického kraje Mgr. Radko Martínka, za finanční pomoci Pardubického kraje a Nadace Život umělce pořádá 4.–12. června **MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL - Letohrad 2011**

sobota 4.6. v 19.30 h. - Dům kultury v Letohradě - předání Ceny města a **předání Ceny Grand Prix za rok 2010** Jiřímu Pavlicovi a souboru Hradišťan

ZAHAJOVACÍ GALAKONCERT:

Píseň mé duše –

Gipsy soul

Ida Kellarová – sólový zpěv

Desiderius Dudža – sólový zpěv

Tomáš Kačo - klavír

Goran Kovačević - akordeon

Děstký sbor Čhavoreng

Filharmonie Hradec Králové

Jan Kučera - dirigent

vstupné: 150/90 Kč

neděle 5.6. v 18 h. - evangelický kostel v Horní Čermné

VARHANNÍ RECITÁL

Belgické inspirace: J. L. Krebs,

J. Pachelbel, J. G. Walther, F. Mendelssohn-Bartholdy, F. Peeters, G. Pierné

Pierre Thimus – varhany (Belgie)

vstupné: 50/30 Kč

čtvrtek 9.6. ve 20 h. - kostel sv.

Bartoloměje v Jablonném n. Orli.

VARHANY V PROMĚNÁCH STALETÍ:

J. S. Bach, J. G. Walther, D.

Zipoli, G. Quirici, M. Sawa, Waldemar

Krawiec – varhany (Polsko)

vstupné: 50/30 Kč

pátek 10.6. ve 20 h. - kostel v Lukavici

SMYČCE V GALANTNÍM STYLU:

J. Ch. Bach, J. M. Leclair, J. N.

Hummel, A. Vivaldi, A. Rous – housle,

Z. Rousová – viola, J. Škrdlík – violoncello,

M. Jakubiček – cembalo, varhany

vstupné: 50/30 Kč

sobota 11.6. v 19 h. - kostel sv. Václava v Letohradě

ANTONIO VIVALDI – GLORIA

Solisté, orchestr a pěvecký sbor Familia Cantorum - řídí Petr Hoffmann,

Eric Hallein – varhany (Belgie)

vstupné: 80/50 Kč

neděle 12.6. v 15 h. – orlický kostel v Letohradě

ZÁVĚREČNÝ KONCERT - Vivaldi – Čtvero ročních dob, Antonín Dvořák – Serenáda pro smyčce E dur, J. Mráček – housle, J. Ondráček – violoncello, M. Mimrová - cembalo, Komorní orchestr Jaroslava Kociána, Bohuslav Mimra - dirigent vstupné: 80/50 Kč

Předprodej vstupenek na zahajovací galakonzert od 16. května 2011 v Kulturním centru, Václavské náměstí v Letohradě (tel. 465 622 092, e-mail: info@letohrad.eu). Prodej vstupenek na ostatní koncerty vždy až 45 min. před zahájením přímo na místě koncertu. www.mhf.letohrad.cz

KURSY ANGLIČTINY

Farní sbor ČCE v Letohradě ve spolupráci s First Presbyterian Church in Annapolis pořádají v roce 2011 tyto akce pro veřejnost: **Večerní kurs americké angličtiny**, který se koná 20.-24.6. od 17 h. a od 19 h. Kurs je otevřen zájemcům v každém věku a je zdarma (náklady jsou hrazeny z prostředků obou církví).

Letní kurs angličtiny pro děti od 8 do 12 let, který se koná 8.8.-12.8. od 9 do 13 h. Příspěvek na náklady (výukové materiály, svačina v kostele, oběd ve školní jídelně) činí 700 Kč na první dítě a 500 Kč na každé další dítě v rodině.

Oba kurzy povedou rodilí mluvčí. Bližší informace na letohrad.evangelnet.cz nebo u p. Hany Pomikálkové, tel. 465 620 026.

POUŤ BIŘMOVANCŮ

S biřmovanci jsme chtěli jet začátkem května do Osvětimi a Krakova. Osvětimský památník byl ale 2. května uzavřen veřejnosti kvůli pochodu přeživších. Zájezd překládáme na 26. a 27. září.

Několik volných míst nabízíme dalším zájemcům, hlase se na tel.: 604 858 821.

V pondělí si projdeme oba koncentrační tábory v Osvětimi. Navečer si prohlédneme střed Krakova. V úterý navštívíme královský hrad, bývalé židovské město, nový kostel Archa, Mariánský kostel na Starém Rynku atd. Večer návrat domů.

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 6. dubna

Přednáška „Pocity soudce“ JUDr. I. Doubkové je připravena.

Výstava obrazů otce a synů Radových v orlickém kostele potrvá do 12. června.

Kapli na Kopečku k prohlídkám o prázdninách nabídneme městu. Turisté jdoucí po trase: zámek, park, Kopeček, Pustiny a Hradiško přivítají možnost prohlídky architektonického skvostu kaple a ambitů.

Bohoslužbu smíření budeme slavit na Květnou neděli odpoledne.

Slavení Velikonoc a vše potřebné domluveno.

Výstavu obrazů „Barevné doteky“, ochotně přijal pod střechem svého kostela evangelický sbor. 1. května v 16 h. bude vernisáž.

Volby do nové Farní rady proběhnou 7.-8. 5.

Farní rada – stará i nová se sejde 18.5. v 19 h. na faře. *zapsala Iva Marková*

Život Boží krtem přijal

- 27.4. Lenka Kestřánková
František Stejskal
1.5. Matouš Vošek
Daniel Krejsa

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

- 16.4. Bohumil Fabiánek
a Lucie Kvapilová

Ke vzkříšení jsme provodili

- 1.4. Anežku Paďourovou 84 let
8.4. Danutu Kozákovou 62 let
26.4. Františka Novotného 91 let

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme paní soudkyni JUDr. Ivaně Doubkové za přednášku „Pocity soudece“. Znáám ji, věděl jsem, že její přednáška bude výborná, ale vysoko předčila mé očekávání.

Děkujeme rodině Radových za půjčení obrazů do kostela na Orlici. Děkujeme manželům Radovým a jejich synům i za instalaci obrazů. Dva dny pracovali ve studeném kostele. Milovníci umění nám výstavu závidí. Děkujeme všem, kteří s výstavou pomáhali: pánům Toníkovi Řehákoví, Františku Vaníčkovi st., Václavu Nerudovi a dalším ochotným lidem.

Děkujeme Vám všem, kteří jste se zapojili do slavení Velikonoc, nepřehlédli jsme Vaši pomoc a ochotu. Čtení pašijí, lekci, zpěv, jídlo a pohoštění, obsluhu, úklid ...

„MYTÍ NOHOU“

Ježíš umyl nohy učedníkům jako poslední otrok. Boží království stojí na službě:

„I vy máte jeden druhému nohy umývat.“
I letos jsme poděkovali těm, kteří nezištně slouží druhým – i zástupně za ty ostatní:

Paní Věře Adamcové, pečovala o tatínka a léta pečuje o manžela, paní Anně Vyhňákové - pečuje o manžela, panu Ladislavu Šponarovi, pečuje o manželku, paní Monice Venclové za maminky pečující o děti s postižením, panu Petru Kaplanovi za všechny dobré otce, paní Ludmile Pecháčkové za mnohaleté uklízení kostela, paní Lence Šťovíčkové vedoucí prodejny Charity za její službu, paní prof. Lence Kestřánkové za pěkné vyučování studentů, paní MUDr. Evě Kalvínské za práci pro nemocniční kaplany, panu PhDr. Ivo Kalvínskému za psychologickou práci na Manželských setkáních, panu Vojtěchu Faltejskovi za ochotné pomáhání nejen skautům, panu Lukáši Skalickému za vedení skautů, panu Zdeňku Špačkovi za jeho statečnost a velkorysost a za ty, kteří si nestěžují na znevýhodnění a kteří se usmívají a šíří dobrou náladu.

Děkujeme Vám i všem, kteří sloužíte nám i jiným. /v

Od října 2010 probíhala v našich kostelech sbírka na podporu chudých indických dětí. formou „adopce na dálku“. Asi už všichni víte, že hlavní myšlenkou tohoto projektu je zaplatit nejchudším indickým dětem vzdělání, a zvýšit tak jejich pozdější šance na získání kvalifikované práce. Z částky 5.000,- Kč na rok je dítěti hrazeno školné, školní

DLOUHODOBÝ PLÁN OPRAV PAMÁTEK FARNOSTI V HAVARIJNÍM STAVU

1. generální oprava střeš kaple a ambitů na Kopečku 5.000.000 Kč
- oprava statiky 4.000.000 Kč
2. oprava 3 dveří kostela 350.000 Kč
3. záchrana lukavického oltáře přes milion Kč
4. záchrana oltáře a kazatelny na Kopečku přes milion Kč
5. záchrana obrazů křížové cesty na Orlici: zhotovení nových rámu 380.000 Kč
restaurování obrazů 1.000.000 Kč
restaurov. rokajů přes milion Kč
6. záchrana soch sv. Víta a Augustina na Orlici 400.000 Kč
7. záchrana dřevěného mobiliáře v Letohradě přes 2 mil. Kč
8. záchrana oltáře orlického kostela přes milion Kč
9. záchrana oltářů kunčického kostela milion Kč
10. záchrana kunčické márnice 500.000 Kč
11. oprava zdi orlického hřbitova přes milion Kč
12. oprava zdi okolo lukavického kostela 500.000 Kč
13. oprava kaple v Červené 250.000 Kč

Podle tohoto našeho střízlivého odhadu na tyto opravy nebude stačit 30 miliónů korun. Kde seženeme peníze dříve, než některé památky skončí? Kolik těchto památek se podaří zachránit? /v

PLÁN OPRAV A HOSPODAŘENÍ v r. 2011

Na každý rok máme připravený plán hospodaření. Na řadu let máme výhledově připravený plán oprav našich památek. Každý rok žádáme stát, krajský úřad i obce o finanční příspěvek. Letos jsme dostali příslib peněz na opravy:

- vyměněna krytiny zvonice v Letohradě asi 750.000 Kč,
oprava střešy na Kopečku 580.000 Kč,
restaurování dveří kostela sv. Václava v Letohradě 60.000 Kč,
stabilizace obrazů křížové cesty na Orlici 250.000 Kč.

Menší opravy zde neuvádíme. Chceme pořídit 40 skládacích židlí do orlického kostela nejméně 80.000 Kč.

ZPRÁVY Z CHARITY

UKONČENA SBÍRKA NA „ADOPCI NA DÁLKU“

pomůcky, uniforma, z příspěvku je dítěti také poskytováno jedno plnohodnotné jídlo denně a základní zdravotní péče.

Oblastní charita v úzké spolupráci s letohradskou farností takto podporuje 10 indických dětí. V říjnu, kdy byla sbírka zahájena, jsme měli v evidenci osm dětí a díky vybrané částce jsme mohli „adoptovat“ další dvě děti. V současné době „máme“ tři kluky: Vishwu (11), Anila (13) a Stanleho a pět dívek: Vee-nu (15), Gracy (15), Milan (15), Sylvii (15) a Konisku, o dvě další děti máme požádáno. Během sbírky se vybralo 60.812,- Kč. Deseti dětem jsme tak mohli zaplatit školní podporu a 20.812,- Kč jsme poslali na stavbu domků pro chudé. To vše díky vám, ochotným dárcům, kteří myslíte na potřebné děti v Indii. Upřímně děkujeme.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA POMÁHÁ

Bernhard Brantzen, ředitel Diecézní charity Magdeburg, Konference „Chudoba – záležitost nás všech“ v Hradci Králové, 20.10.2010:

„Chudoba je relativní pojem – neboť životní situace se utváří odlišně v Magdeburku, Hradci Králové nebo Kalkatě. Zpravidla ale vede ke stejnému výsledku: vyčlenění, neúčasti, stagnujícímu rozvoji osobnosti a rezignaci.

Absolutní chudoba je u nás například: když vezou dítě v kočárku, který byl pořízen na dluh; když dítě nemůže jít na narozeninovou oslavu kamaráda, protože nemá 6 euro na dárek, který by s sebou přineslo, když se dítě nemůže přihlásit do hudebky nebo do kroužku plavání, protože nemá na zaplacení...

Kdykoli mluvím o tématu chudoby, cítím, jak velmi se mě dotýká, že v tak bohaté zemi jako je Německo, je taková chudoba možná. I u nás se stále zvětšuje propast mezi chudými a bohatými. Asi 10% obyvatelstva vlastní zhruba 90% Němci vlastněného majetku, a víc jak 90% obyvatel si musí rozdělit zbytek.“

Charitní organizace se snaží různými způsoby podporovat potřebné. Formou zdravotní péče o nemocné, poskytováním přístřeší a zázemí seniorům, lidem bez domova nebo osamělým matkám s dětmi, náplní volného času pro rodiče s dětmi nebo teenagery, občanským poradenstvím atd. Jedním z (omezených) způsobů je i přímá finanční pomoc, která k lidem v nouzi putuje z prostředků, vybraných v Tříkrálové sbírce.

Nabízíme vám jeden z příběhů této pomoci: Většinový povrchní pohled na životní okolnosti paní P. z Výsokomytska může být takový, že si za vše může sama. Faktem, který potvrzuje i praxe občanských poraden, ale je, že do její situace se může dostat každý z nás.

Celá věc začala nedoplatkem plynu ve výši

126,- Kč. Protože Paní P. o něm nevěděla, dluh lety narostl až na 15.000 Kč, a na její byt byla proto uvalena exekuce. Ačkoliv paní P. byla v té době bez prostředků, protože musela po smrti otce vyplatit své sourozence, sehnala u známých peníze, a dluh zaplatila. Zanedlouho ale přišel další účet na 15.000 Kč jako odměna exekutorovi. Na to už peníze neměla. V důsledku snižování stavu přišla ona i její přítel o zaměstnání. Bydlela se třemi dětmi a přítelem v bytě, který se mezitím prodal, oba byli bez práce, bez peněz a s ohromnou nejistotou, co bude dál - zítra, za hodinu. Sama o tom říká: „*Když jsem se vracela domů, měla jsem strach, že budou vybourané dveře, že skončíme na ulici, sebrali mi nábytek, televizi, odpojili topení, teplá voda netekla... Asi půl roku jsme žili jen ze sociálních dávek 5.000 na měsíc pro 5člennou rodinu. Na sociálce se mě pořád ptali, jak chci svou situaci řešit, ale já nevěděla, jak... nic se nedařilo. Docházely mi síly a nad vodou mě držely jen děti a pocit povinnosti je vychovat. Nevěděla jsem, co si počít. Zajímala jsem se i o pobyt v azylovém domě, ale to by bylo jen na tři měsíce a neřešilo by to naši situaci. Potřebovala jsem s dětmi někde zakotvit, odrazit se ode dna a začít znova...“ Paní P. i v té nejhorší době měla ale jedno bohatství – svoji kamarádku. „*Stále mi dodávala sílu, pomáhala mi psychicky i finančně a oslovila Charitu, zda by nám mohla pomoci,“ vypráví paní P. a pokračuje: „Brzy k nám přijeli dva sociální pracovníci z Oblastní charity Ústí nad Orlicí, milí a příjemní lidé, setkali jsme se tak s Charitou poprvé.“**

Sociální pracovnice Charity popisuje: „*Paní P. je velká bojovnice, je zvyklá řešit si své věci sama. Ačkoliv byla s celou rodinou v opravdu těžké situaci, říkala, že jsou na tom lidi hůř než ona a jestli si vůbec naši pomoc zaslouží. Čím více nás však zasvěcovala do své situace, tím bylo jasnější, že jsme na správném místě. Společně jsme přemýšleli, jak co nejučinněji pomoci. Nejlepším řešením pro ni bylo vystěhovat se z dosavadního bytu. Jelikož ale běžná praxe při pronajímání bytu v dnešní době je složení zálohy v podobě nájmu na tři měsíce, (což v této situaci bylo pro paní P. naprosto nereálné), rozhodli jsme se poskytnout jí příspěvek ve výši zálohy na byt, který si paní P. musela najít tak, aby nadále byla schopna platit nájem z příjmů, které v této době měla.“*

Díky této podpoře, kterou Oblastní charita poskytla z Tříkrálové sbírky 2011, tak paní P. brzy sehnala byt a zanedlouho i práci. V době naší návštěvy se dokonce dozvěděla, že práci našel i její přítel. Ode dna se opravdu odrazila. „*Moc děkuji Charitě za pomoc a hlavně své kamarádce – bez bych nevěděla kudy kam,“* dodává paní P.

Co k tomu dodat? Z celého příběhu vysvítají přinejmenším dvě věci: Že každý člověk může projít obdobím materiální chudoby. A že má-li spřízněnou duši a dobré vztahy, vlastně nikdy úplně chudý není... /M

ZÁŽITEK S RODIČI SNOUBENCŮ

Na čtyřměsíční „besedy se snoubenci a novomanželů“ letos přijždělo 17 párů, některé z daleka. Každý rok říkám snoubencům: „Čeká vás nekončící řada životních rolí. Ještě nikdy jste nežili v manželství. Ještě nikdy jste nebyli rodiči, první dítě pro vás bude pokusným králíkem (prvorozený přežije). Pak budete mít poprvé: batole, školáka, puberťáka, adolescenta, pak povedete dospělé dítě k oltáři a čeká vás role tchána a tchyně – pokaždé byste se měli vzdělat, abyste se uchránili zbytečných chyb. I vaši rodiče by měli před vaší svatbou přijít na kus řeči...“ Letošní snoubenci mě vzali za slovo,

ZAMILOVÁNÍ, NEBERTE SE!

Podle legendy svatý Valentýn oddával zamilované, a tak si 14. února romantické zamilované páry připomínají jeho svátek. Potud je vše v pořádku-nicméně není příliš dobrý nápad, chtít se v záchvatu zamilovanosti hned také ženit či vdávat.

Zamilovanost splňuje kritéria hypománie, tedy mánie s mírným průběhem. Právě tato exaltovaná nálada, zvýšený sexuální pud a snížená navitelnost, to vše přesvědčuje zamilovaného, že se rozhodl správně, a buduje jeho subjektivní jistotu, že jeho stávající partnerka, je jistě ta pravá.

Zamilovanost je psychologický proces, který má svou dynamiku. Tu je možno jen mírně zpomalit, nebo zrychlit, tedy přizpůsobit se v tempu druhému člověku, ale není možno si se zamilovaností dělat, co nás napadne. Zamilovanost zpravidla vzniká krátce po seznámení, ale pokud nenajde naplnění, postupně odeznívá do tří měsíců. Pokud této dočasné příležitosti nevyužijeme včas, dokud je zamilovanost dostatečně silná, zpravidla už není možno vztah později vytvořit.

Partnerský vztah sice může vzniknout i velmi rychle, ale přes často neuvěřitelně subjektivní přesvědčení o partnerově výjimečnosti ještě dlouho není jisté, zda se k sobě skutečně hodíme. Proto je rozumné svůj vztah dlouhodobě testovat-rozumná doba testování je asi tak do dvou let. Po této době máme zpravidla všechny důležité informace, abychom

příští neděli se ptali: „Tak kdy pozvete naše rodiče?“

Vidět na svatbě dva páry dobrých rodičů snoubenců je krásné. Ale na faru teď přijelo rodičů osmadvacet. Byl to pro mě veliký zážitek. Už vím, proč ti mladí jsou tak sympatičtí. Rád jsem rodičům poděkoval, podařilo se jim předat svým dětem to, co pokládají za nejdůležitější pro život. Jejich děti se odpovědně připravují na společný život (vyslechli na faře víc jak 25 hodin povídání – nemuseli, je to dobrovolné, nelitovali času ani peněz, přijížděli i z okolí, jedni až z Berouna), jsou zdravým základem společnosti.

Těším se na jejich svatby i manželství. /v

mohli udělat odpovědné rozhodnutí. Jestli se vztah nejeví jako perspektivní, nemá cenu jej protahovat a je lepší se raději rozejít. To platí dvojnásob, když nám tikají biologické hodiny.

Testovat ano, ale s rozumem

Dobrého přítele je snad možno testovat v extrémních podmínkách, ale u partnerů to nedělejte. Partneri totiž nejsou k tomu, aby fungovali v mimořádných podmínkách, ale naopak v těch obyčejných, až banálně nudných dnech všedního rodinného života. Počítejte s tím, že vždy existují extrémní podmínky, kdy může partner selhat, a taky selže, když ho tam pošlete.

A navíc, a to je možná to nejhorší, excesivní testování systematicky vybírá psychopaty. Normální muž snese pár týdnů odmítání, ale pokud o ženu bojujete i přes její roční systematické odmítání, pak si dotyčná může být téměř jistá, že vedle sebe nemá normálního muže.

Na stylu seznámení (ne)záleží

Lidé jsou v dané chvíli buď partnersky kompatibilní, nebo ne. Je vcelku jedno, jakou seznamovací eskapádou se dali dohromady. Je jedno, jestli spolu hned první večer skočili do postele, jestli se dlouho okukovali a ořukávali anebo jestli - jako tomu bývalo dřív - jejich sňatek domluvili rodiče.

Umění seznamovat se je vcelku nezávislé na umění fungovat ve vztahu. Najdeme lidi, kteří velice snadno navazují vztahy, ale pak v nich absolutně neumí žít - a konec konců existuje i řada opačných případů. Zkrátka partnerský život a seznamování jsou na sobě hodně nezávislé. Dá se říci, že při seznamování i v partnerském životě uspokojujeme jiné potřeby i dovednosti, a díky tomu je tak

Foto: Tomáš Mazur

těžké najít při seznamování partnera, se kterým se bude později dobře žít ve vztahu. Velmi často si tak najdeme partnera, se kterým se dobře flirtuje nebo se kterým je zábava nebo který se hodí na to, abychom se s ním předváděli před kamarády. Jenže v životě budeme potřebovat člověka, se kterým je možno se dohodnout, na kterého je spoleh, který má spíš sklon být víc s rodinou než s kamarády... Zkrátka seznamování je zatíženo velkou chybovostí. Dobrý partner je proto spíš dar z nebes než naše zásluha.

Těžké začátky

Při seznamování nejčastěji muž dává nabídky a pobídky ke sblížení, zatímco žena tempo sblížení spíš brzdí. Žena může být takto oslovena vícero nabídkami, které testuje, a tak zkusí vybrat toho nejhodnějšího partnera z dostupných. Jeví se to, jako by muž měl „právo nabídky“ a žena „právo volby“. Při seznamování má muž sklon postupovat rychleji než dívka. Pokud by ta, třeba z nervozity, udělala příliš rychlý, vstřícný krok a po muži by „vystartovala“, je dost pravděpodobné, že dotyčný se zalekne a ze vztahu uteče.

Nicméně jsou lidé, kteří to mají právě naopak. Například někteří „dokonalí gentlemani“ bývají obklopeni houfem dívek, které by rády daného muže získaly pro sebe. Zde naopak bývá ve výhodě ta, která se přemůže a nevyčkává, až se muž rozhoupí, ale naopak mu začne tak trochu diktovat, co má dělat. Pokud to dělá citlivě, může mít úspěch. Pokud žena nesnáší, aby byl muž aktivní, je to známka strachu z přiblížení. Taková žena potřebuje mít celý proces seznamování pod svou kontrolou, popřípadě mít vztah na velkou vzdálenost. Je ve složitě situaci, protože toto není typický evoluční model. Všichni iniciativní muži se jí totiž hnují právě a hlavně proto, že jsou iniciativní. Líbí se jí ti, kteří po ní tzv. nejdou (nekoukají jí na prsa, neflirtují, nevyhledávají kontakt apod.), na nichž není vidět zájem. Jenže takto si chronicky vybírá právě ty „nepravé“ muže - zadané, nepoužitelné, nadřizené... Systematicky „má smůlu“ na nevhodné partnery, protože ti vhodní mají tu „špatnou“ vlastnost, že o ni mají zájem.

Nechtějte modré z nebe aneb prokletí distribuce viny

Existují páry, které při seznamování jsou k sobě osudově přitahovány, ale v praktickém soužití spolu nemohou fungovat. To bývá případ distribuce viny. Muže, který má sklon brát na sebe vinu, poznáme v časech zamilovanosti zpravidla podle toho, že má největší radost, když se mu podaří udělat radost partnerce. Žena je jím zprvu okouzlena a má pocit, že potkala někoho, kdo jí přinese modré z nebe. To on pravda dělá rád, ale má to háček - má při tom sklon se chronicky přepínat a nedokáže ženě cokoli odmítnout. Své stavy vyčerpání není schopen komunikovat, protože by se cítil vinný, takže to řeší

opravdu „šalamounsky“ tím, že se ženě začne vyhýbat.

Ona se ho pokusí „opravit“ mírnými výčitkami - naříká, smutně kouká, což zprvu z části funguje. To ji přesvědčuje o tom, že vyčítání je v zásadě funkční taktika. Jenže nátlak se zvyšuje, muž se stále více stahuje a vzniká vztah typu dusno s výraznou asymetrií - ona se snaží co nejvíc přiblížit, on maximálně uniknout. Ouha, chyba lávky, nikdo si nevšiml, že výtky mají najednou právě opačný efekt - paralyzují partnerské fungování.

Tak se v životě nejednou stává, že právě tací partneři, kteří při seznamování jsou k sobě osudově přitahováni, vytvářejí nejen málo spokojené vztahy, ale navíc tyto nešťastné vztahy mají sklon být patologicky stabilní. Pokud by žena z předchozího příběhu potkala muže, který dokáže říkat ne a dávat jí limity, bude mít pocit, že je to sobec a nenaskočí pocit zamilování. Podobně onen muž, pokud by potkal nenáročnou, vděčnou a nevyčítající ženu, ztratil by pocit osobního nasazení. A smysl jeho života přece je žít pro ženiny šťastné oči! Nenáročná žena u něj nevybudí pocit zamilovanosti.

Prokletí narcistních mužů

Narcisům často hatí seznamování přehnaný strach z ženina odmítnutí. Za ním se může skrývat strach ze vztahu, eventuálně strach ze ztracení, z odmítnutí. Takový muž se řídí manipulativním pravidlem: „Slabší je ten, kdo projeví pozitivní, vstřícný cit. Silnější je ten, kdo vyjádří odmítnutí.“ A on nechce být tím slabším. Zde pomáhá změnit postoj k namlouvání. Partnerský vztah přece musí ztroskotat, když jej založíme na silových hrách. Těmto manipulativním tendencím může odpomoci představa, že jsme jako by číšníky na velké párty. Chodíme s táčem dobrého jídla či pití a předstupujeme před naše vyvolené protějšky a nabízíme jim to nejlepší co máme. Necháváme na nich, jestli si vezmou - uneseme nejen jejich ne, ale i ano, což bývá někdy ku podivu ještě těžší než přežít odmítnutí.

Tento strach se navíc projevuje nenápadně. „Narcisové“ jako by měli spadeno na balení a priori nedostupných objektů, kde se žádný úspěch ani nedá očekávat. Jakmile přesto začne vyvolený protějšek reagovat vstřícně, zaleknou se, zděsí se možnosti přiblížení a vznikající vztah rozbijí. Mnoho lidí přes všechny řeči o tom, jak jim chybí partner, zkrátka nejsou připraveni na to, že by to mohlo vyjít a že by se vzniklým vztahem museli upravit své chování, denní režim, začít myslet ve dvou, a ne jen za sebe, ustupovat, odpouštět, dělat kompromisy, o dětech ani nemluvě. Strach z nezdaru můžeme trochu korigovat, když si uvědomíme, že dobrých 99% vztahů končí fiaskem. Lidé mají v průměru okolo pouze 2,5 vztahů, které trvaly déle než rok. Tedy v této perspektivě, je spíš s podivem, když právě tento vztah vyjde, než když nevyjde.

Jeronym Klimeš, Psychologie dnes, 2/2011

PŘEMLUVILI JSME BÁBU, DĚDKA A TEĎ TO MÁME

Jan Kraus

Herec Jan Kraus svou jednu páteční show na Primě uvedl slovy anglického vojévůdce a politika Olivera Cromwella. Ten, když v dubnu 1653 rozpustil parlament, řekl: „Za to, co jste učinili dobrého, zde sedíte již příliš dlouho. Odejděte, prosím, a nechte nás zde samotné pracovat. Ve jménu božím, odejděte.“ Kraus stejnou výzvu adresuje dnešní politické reprezentaci.

Před měsícem jste s několika známými osobnostmi založil Nadační fond proti korupci. Od té doby se na české politické scéně dějí dramatické věci. Máte dojem, že korupce je stále tím hlavním problémem naší společnosti?

To nepochybně, protože všechno, co se teď objevuje, je důsledkem korupce, která je především neregulérním získáváním výhod. Většina loupeží v Česku se odehrává buď ve velkých institucích patřících státu nebo v rámci výběrových řízení.

Ale to přece není žádná novinka. Jak to, že kauzy jako Gross a jeho zbohatnutí přes noc, Řebíček a jeho Viamont nepřinesly žádný otřes a teď najednou kolem ABL je takový povyk?

Kauzy Gross a Řebíček stály u počátku odhalení, jak to všechno funguje. Korupční mechanismy se od té doby dál systematicky rozvíjely. Česká demokracie je jen kamufláž mafiánského systému, poklop, který zakrývá ohromný zločin propletený do celé země. A bude možná velmi překvapivě zjišťovat, jak velká část lidí se na něm účastní.

Česká republika jako odnož Cosa nostra?

Důkazy mluví jednoznačně o tom, že spíš jsme zločinná mafiánská společnost s jistou demokratickou kamufláží než demokratická společnost s určitými mafiánskými ostrůvky.

Chcete říct, že politická reprezentace od komunálu až po vládu je zapletena do mafiánských sítí?

Politika je tady vnímaná jako penězovod, prostředek na získávání peněz. Vezměte si, že ve stranách je asi sto tisíc lidí, něco mezi kastou a etnickou skupinou. Volební kampaň stojí stovky milionů a co za ně ty užva-

něné strany vyprodukuje? Zaplácají životní prostředí billboardy, které na výsledek voleb ale příliš velký vliv nemají. Zato jde o fantastickou příležitost pro zlodějnou. Nebo nákup zbraní. Nakupuje se jich tolik, že to vypadá, jako bychom byli ve válce. Pak se zjistí, že nová letadla nemůžou letět do Libye, protože se na to nehodí. A auta, která se koupila pro mise do Afghánistánu tam taky nemůžou, protože nevyhovují podmínkám. To ale nikoho nezajímá, protože prvotní je příležitost ke zlodějně.

Proto třeba obrněných aut Iveco místo požadovaných dvaceti koupili 112. Jak je možné, že konkrétně v armádě se pořídili životu nebezpečné padáky, nepotřebné letouny CASA, předražené Pandury a Iveca, ale nikdo za to nejde sedět?

No protože tady vyrostla nepropustná bariéra mezi prostým občanem a touhletou kastou politicko-finančních zločinců. A patří tam z velké části i justice.

Opřadu mrazí ze slov Kristýny Kočí, která na tajně nahrávce říká: Mně je jedno, jestli Bárta ovládá policii, protože my držíme celou justici.

To ale nemusí říkat Kristýna Kočí. To všichni víme, viz čunkviada. Taky si vzpomeňte na událost starou šest let, kdy se šéf pražské kriminálky sám podřezal předtím, než se oběsil. Čili to má svou tradici, ten systém se tady vyvíjí patnáct let, když odečtu prvních pět nadšeneckých let.

Loňské sněmovní a komunální volby ale přece znamenaly velké občanské vzepětí, lidé kroužkovali, křížkovali. A dokonce se angažovali i zahraniční podnikatelé, kteří řekli, že už mají dost povinných desátků pro výběrčí politiků.

Jenže to se ještě zvýraznilo. Poslední zprávy mluví o tom, že Česko se v rámci zájmu o zahraniční investice propadlo hlouběji. Pro investory jsme jistým pelechem nepořádku. A ty volby? No to je legrace. Třeba hesla Volte nové strany. Lidé samozřejmě nemohli dopředu tušit, že vlastně volej jinou formu zločinu. Druhá věc je, že současná koalice je vládou většiny českých novin, magazínů, týdeníků. Čili chlapi, tohle jste nám doporučovali. Přemluvili jsme bábu, dědka – a máme to. K zodpovědnosti je tedy třeba volat hlavně média, protože mezi občanem a politikem jsou jenom ona.

Já bych ale přece jen odpovědnost za stav vládnutí nechala hlavně na politicích. Je přece směšné, že se dnes ODS a TOP 09 svatouškovsky diví, koho to mají ve vládě. O propojení ABL a VV přece každý věděl. Já vím, ale odnepaměti je praxe taková, že když politiky necháte, tak dojdou tam, kam chtějí. Vždycky je to nepřijatelné pro většinu občanů. Jediná obrana jsou média. Že kousek na západ od nás politici odstupují z našeho pohledu kvůli banálním prohřeškům je důsledek politické kultury, která se vypěstovala i díky médiím. Když pan Kalousek tvrdí, že oni jsou čistí a nesou náklady aféry VV, tak bych mu řekl: Ale pane Kalousku, především

vy nejste čistej. Jeden z velkých triků české politické scény je v tom, že její představitelé se hlásí jen k trestněprávní odpovědnosti.

Což je dost k ničemu vzhledem k tomu, že u nás se nikdy nic nevyšetří.

No ale především je tu politická odpovědnost a česká média se tváří, že není. Je asi fakt, že pan Vondra nekradl, ale je mi líto, odpovědnost za resort nese on a jestli mu tam kradli podřízení mafiáni, pak je tam neměl mít.

Má tedy vůbec smysl se snažit o nějakou nápravu, třeba zakládat Nadační fond proti korupci?

Tady nejde jen o fond. My žijeme ve společnosti, kde člověk, který ohlásí korupci, je dokonce některými médii označen za praskače. Přece je nutné postavit se za lidi, kteří se chovají statečně. Zlodějšti nenávistníci, kteří se posmívají pravdě a lásce, vítězí. Ty pojmy za nic nemůžou, i když se k nim třeba někdo hlásí neoprávněně nebo je nevhodně používá. Nelze je zpochybňovat. V Česku se to ale děje s velkou vervou.

Nejen to. Na pana Michálka, kterému váš fond vyplatil půlmilionovou cenu za statečnost, podává exministr životního prostředí Pavel Drobil trestní oznámení. Pan Drobil se možná vrátí do vlády a pan Michálek půjde sedět.

Ne, to nepůjde. My mu jednak najmeme vynikajícího právníka, jednak ho nemají za co zavířit. Myslím, že pan Drobil bude bez šance, i když v českém právním prostředí to není samozřejmost. Tohle je prostě snaha očistit pana Drobila, aby ho mohli dát zpátky do vlády.

Poslankyně Kočí dokonce říká, že už ho „vrátí zpátky do hry“.

Myslím, že se jim to nepovede. Mimo chodem pan Michálek v rámci návštěvy Evropské unie podal zprávu o nakládání s jejími penězi u nás, takže Brusel zastavil podporu z fondu životního prostředí. No a jeden z titulků v Parlamentních listech, tedy lobbistickém plátku pánů Voráčka a Janouška, byl, že Michálek napráskal svého šéfa. Víte, my jsme z velké části společností vězňů a lokajů. A ta nebude schopna vypěstovat nic jiného než druh kriminálu.

Vývoj posledních dnů je sice turbulentní, ale zatím to vypadá, že modla 118členné většiny ve sněmovně převálcuje vše ostatní a po kosmetických změnách se pořčí dál.

To je dost dobře možné. Oni se také dohodnou o to líp, o co víc jsou namočení v jednom maléru. Ale já věřím v evoluční vývoj společnosti. I když je poničena historií, postupně se přece jen vygeneruje k lepší budoucnosti. Hlavní principy demokracie umožňují, aby i v tom mafiánském systému vznikly trhliny.

Kde je vidíte dnes?

Ta celá aféra je sama o sobě trhlinou. Občané ale musí umět fíct, co politikům dovolí udělat. Tady prostě lidi musej chodit do ulic, vymyslet způsob, jak se bránit. Pokud si to necháme libit, nebude to mít konec.

Vy byste šel do ulic?

Ale to víte, že jo. Když na radnici udělali pražskou šmelinářskou prasárnu, šel jsem. To je legitimní nástroj a taky jediná věc, která je trochu zbrzdí. Dneska se lidi v rámci sociálních sítí můžou pohodlně domluvit, nejsou organizačně závislí na oficiálních médiích. Ta síla už se prokázala, nejen tady, ale třeba i na severu Afriky. Když se podíváte na příčinu nepokojů v arabském světě, tak jsou stejné jako u nás, akorát my jsme daleko bohatší společnost. Takže jediný rozdíl je, že doba dnů hněvu je u nás delší než u nich. Jinak korupce, oligarchie, snižování životní úrovně, nezaměstnanost, to všechno tam je. Stejně jako tady.

V posledním průzkumu veřejného mínění dvě třetiny lidí vyjádřily nedůvěru vládě. K předčasným volbám se jim ale moc nechce.

To se jim nedivte. Volby vám způsobí kus hnusného života – odporný billboardy, nekočné debaty v televizi a rádiu, noviny přijdou se špinavejma článkama a fotkama. Já už to taky nesnáším. Druhá pravda je, že kdyby se to, co se teď děje u nás, stalo na Západě, podá premiér okamžitě demisi a celá ta vláda jde od válu.

Proč to neudělal? Vždyť Nečas je kultivovaný a stále poměrně čistý člověk.

Tak na to musíte mít i sílu. Já znám kultivovanéjch sraabů! To je k ničemu. Navíc Klaus je tlačí k tomu, aby zůstal spolu a neodvolává ministry, které mu premiér navrhl. To je taky kontraproduktivní. Znechucenost lidí je tedy pochopitelná. Vždyť po nových volbách by za pár měsíců zase mohly být další.

A možná by ta nová parta nebyla o moc lepší než ta stávající.

Je pravda, že vláda, která přijde, nebude o moc lepší než tahle. Ale máte aspoň chvíli iluzi, než postupně zjistíte, že jste tam, kde jste byla.

Co takhle trochu věřit slovům koalických lídrů o nutnosti reformy? Nebo je to fakt jen mantra a pláštík pro to, aby si mohli dělat svoje kšefty?

To nevím, ale že je to prolhaná mantra, jsem přesvědčený už od předvolební kampaně a la Řecko. To je důkaz arogance politické reprezentace, která se za ty lži ani nestydí. První reformu, kterou potřebujeme, je reforma politická, tedy proměna vlády. Pokud zjistíte na policii, že náčelník lže a krade, tak ho nejdřív musíte vyměnit, a ne že ho necháte došetřit nějaké případy.

Kde by se ta nová politická garnitura zjevila?

Nezjeví, protože může být jen z přítomných Čechů, a tam není kvality dostatek.

Předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský vyjádřil nad současnou politickou scénou znechucení. Navíc řekl, že strany dnes fungují jako uzavřené sekty, které mezi sebe ani nechtějí pustit novou krev.

S tím bych souhlasil. Vezměte si, že za posledních pár let se nám tady objevily fenomény jako kmotři, velrybáři. To přece není slučitelné s demokratickou politikou, ale my

si na to postupně zvykáme. Tady se potulují autobusy potulných voličů, kteří vás odhlasují a delegují, kam je potřeba. Čili my jsme až po krk v mafiánském doupetí, kterému předstíraně říkáme demokracie.

Přišla teď chvíle pro lidi jako Karel Schwarzenberg nebo Miroslava Němcová, aby se od toho probíhajícího humusu distancovali?

To by museli udělat už dávno, jenže to by ihned vyletěli z politiky. Pokud jdete řešit kauzu na pole, kde je metr bahna, nedá se předpokládat, že tam dojdete v čistých botách. Důvod, proč české elity nechťejí do politiky, je, že jdete do šmelinářského bahna, kde s vámi nakládají podle svých zájmů a kolektivního rozhodování, jak si zámou. Tam jako jednotlivec nic nezmůžete. Jedině můžete rychle vypadnout, ale s nálepkou neúspěšné naivky. Nečas měl na billboardu, že vymýtí korupci ve vládě a ve straně, ale nakonec korupce vymýtí Nečas. Tady se objevila strategie pana Bárty a jeho ABL, a on klidně kandiduje na předsedu strany. Nikomu to nevádí. Ten pán přece nemůže být předsedou strany.

Kdo by mu to měl říct?

No přece noviny.

Ty jsou toho plné.

Víte, dokud tu byl Paroubek, byl to pro novinaře ideální zločinec. Oni proti němu tak srdnatě a smečkovitě bojovali, že z těch všech ostatních udělali zlatíčka. Tak teď to máme. Ale noviny přece mají být nad tím, pokud nejsou přímým stranickým tiskem. Vezměte si, kolik má televize pořadů, kde mluví političtí komentátoři?

Nula.

Právě. Je to normální? Je někde na světě země, kde by v televizi žvanili jen politici? Komerční televize řeknou, že by na tom nevydělaly, ale nemá to ani ta veřejnoprávní, která tu je od toho.

Vy jste měl ve svém pořadu pana Bárty. Jak na vás působil? On totiž umí okouzlovat, třeba prvotní razancí, s jakou přišel šetřit na ministerstvo dopravy.

Na začátku každý nějak působí. On byl sympatický tou svou razancí. Ale každý se projeví až za nějakou dobu. Hlavně ale v politickém prostředí se pochopitelně dávno vědělo o jeho propojení s ABL. A nikomu to nevádílo, dokud mohli doufat, že s nimi Bárta bude budovat tu mafiánskou věž.

Co s tím tedy dělat?

Já recept nemám. Ale přece i v osobním životě se rozhodujete, jakou formu protestu zvolíte proti něčemu, co se vám nelíbí. Jde o to, o jaký zásah do vašich svobod jde. A v naší společnosti už jde o život. Proto není možné držet ten oblíbený postoj oni a my. Oni jsou my a my jsme oni. Jedině, z čeho mají politici strach, jsou média, protože ta mohou způsobit nějaké hnutí mysli lidí. Pak cítí i fyzické nebezpečí a to na ně platí. Z hněvu, který by mohl překročit kontrolovatelnou mez, mají respekt. Jinak z ničeho.

Kateřina Perknerová

RODINA

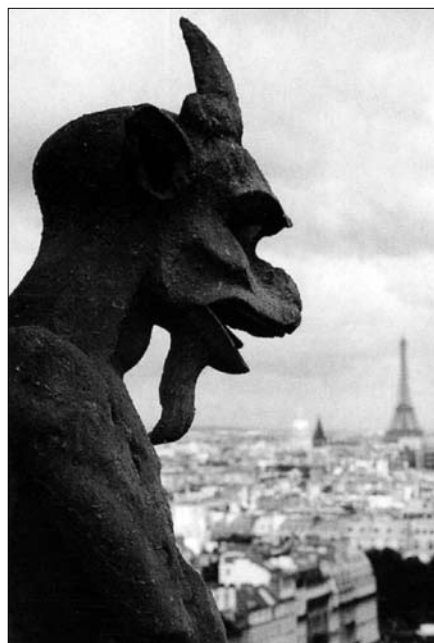
PROČ VE VZTAZÍCH SVÁDÍME STÁLE STEJNÉ BOJE?

Jak to, že i druhý a třetí vztah skončil úplně stejným fiaskem jako ten první? Stejně hádky, tentýž pocit, že mi vlastně vůbec nerozumí, a ani se o to nesnaží. Na vině často bývá nefunkční scénář, který jsme se naučili v dětství a donekonečna ho opakujeme, i když už dávno nefunguje...

Představte si, že přijдете ráno s partnerem k autu, zaparkovanému jako obvykle před domem, a zjistíte, že je totálně vykradené a nepojízdné. Přitom jste slíbila přátelům, že jim ho půjčíte na svatbu a obřad začíná za půldruhé hodiny. Anebo jste domluveni s rodiči vzdálenými 150 km, že jim přijedete pomoci s úklidem po malování. Prostě krizová situace. Jste ve stresu, musíte nahlásit škodu, počkat na příjezd policie, a navíc co nejrychleji vymyslet nový plán, abyste zachránili, co se dá. V běžných situacích jsme schopni racionálně uvažovat, volit vhodné formy komunikace, ale stres, to je ta pravá chvíle, kdy naskočí náš naučený životní scénář, který nás provází od nejranějšího dětství.

„Já za to nemůžu, zamkla jsem auto a zajistila volant jako vždycky. Nezlób se na mě,“ začnete se úporně bránit, zatímco partnera vůbec nenapadlo vás obviňovat. Jenže ve chvíli, kdy je rozčilený a naštvaný, ho vaše zbytečné omluvy ještě víc dopálí – takže se na vás nakonec přece jen zlobit bude. „Proč jsi nezaparkovala pod lampou? Já ti přece pořád říkám, že si zloděj vybere auto, na které není vidět,“ zaútočí partner. Anebo se pokusí situaci odlehčit: „Hele, máš kliku, nechal ti na sedačce tvoji oblíbenou kšiltovku.“ Jenže na takové řeči teď nemáte vůbec náladu!

Životní scénáře se učíme jako malí ještě dřív, než začneme mluvit, v tzv. preverbální době. Jde o velmi časná rozhodnutí dítěte o tom, co

musí dělat, aby byly uspokojeny jeho základní životní potřeby. Pokud dítě získá matčinu pozornost jen když pláče a křičí, naučí se brečet, aby k němu rodiče přišli. Naučí se, že jeho potřeba blízkosti, lásky, bezpečí bude uspokojena, jen pokud se jí bude hlasitě dožadovat. Když bude klidné a potichu, nedočká se,“ předkládá psycholožka Ivana Veltrubská vysvětlení vyplývající z transakční analýzy Erica Berneho.

Dítě, které je často trestané, když něco nechce provést (vylíje šťávu, shodí vázičku, ušpiní pastelkami koberec, odře nové kolo atd.), se naučí být ve chvíli kdy hrozí odhalení průšvihů, „neviditelné“. Dítě, jemuž se dostává pozornosti a láskyplných projevů především jako odměny „za vzorné chování“ a jež slyší, že „ta zlobivá holka není moje Janička“, se naučí, že láska je podmíněná – chci-li jí získat musím se zavděčit.

Podle této teorie vznikají základní životní scénáře do tří let věku především na základě interakce dítěte s pečující osobou. Další korekce scénářů jsou možné ve školním věku, případně v pubertě, kdy se u dítěte začíná objevovat potřeba kontaktů s vrstevníky a uznání kamarády. Přestože později už obvykle jednáme dospěle a přiměřeně situaci, v těžkém stresu automaticky naskočí obranné mechanismy odpovídající našemu scénáři – někdo reaguje únikem, jiný agresí, další racionalizací – vůbec si přitom neuvědomujeme, že to, co nám kdysi zaručilo úspěch, je dnes nefunkční.

Jako v pohádce

Základní životní scénáře jsou v nás tak hluboce ukryté, že je zpravidla nemáme zpracované na vědomé úrovni. Pokud na partnera ve stresu uplatníme to, co kdysi zabíralo na mámu, a očekávané uklidnění situace se nedostaví, máme o to větší tendenci přisuzovat vinu za konflikt právě jemu. My jsme se přece snažili, jak nejlíp umíme, to ten druhý nechápe, neposlouchá, nechce rozumět.

Možná, že krizové životní scénáře našeho partnera vypadají jinak a nejsou s našimi kompatibilní anebo ho konkrétní situace tolik nestresuje a naše chování nechápe, připadá mu podivné, nepřiměřené, a tak reaguje znechuceně a s despektem. Podle psycholožky Ivany Veltrubské si jednotlivé scénáře lépe uvědomíme s pomocí klasických pohádek, které je předkládají takřka v krystalicky čisté podobě. I pohádkoví hrdinové hledají lásku, štěstí uznání... Odcházejí do světa a každý vlastním, typickým způsobem zdolává překážky – Jiřík ze Zlatovlásky na cestě za uznáním volí cestu obětí, pomáhá hlava nehlava, dokonce i tu vlastní by obětoval.

Malá mořská víla obětuje lásce vlastní nesmrtnost, trpí v němém lidském těle tak dlouho, dokud se, nemilovaná, nestane jen pěnou na vlnách. „Pomáhající scénář bývá v pohádkách evropského regionu častý,“ říká psycholožka. „Neméně často se setkáváme s bojovným scénářem – hrdina na své ces-

Foto: Mgr. Romana Balá

tě musí setnout hlavy drakovi, zabít čarodějnici, černokněžníka, porazit zlého krále ze sousední říše. V bojovém scénáři hledáte nepřítele, který symbolizuje něco zlého, obludu, již máte právo zlikvidovat. V orientálních pohádkách nacházíme jiné scénáře – v nichž vede k úspěchu chytristika, kombinace důmyslnosti s vypočítavostí a určitá lstivost. V Pohádkách tisíce a jedné noci si například hoch získá sultánovo uznání, jen pokud se mu podaří sultána okrást.“

Co pohádka, to cesta... Jenže ten, kdo stále jen hledá nepřítele, bude narážet na odpor a stále jen bojovat. Kdo popírá vlastní potřeby a snaží se za každou cenu uspokojovat druhé, se rozdá a vyhoří, chytrák narazí na ještě většího chytráka, který ho na celé čáře převez.

Máme-li v dospělosti naplnit své potřeby souznělosti, lásky, respektu a uznání, potřebujeme zvládnout vícero různorodých scénářů, nejen opakovat stále tutéž dětskou roli. Takle cesta totiž téměř jistě povede k pocitům nespokojenosti, zklamání, osamění, někdo má tendenci se litovat, jiný má vztek na všechny muže, případně ženy nebo rovnou na celý svět.

Jak se naučit jiné role?

Ve stresové situaci má manžel tendenci útočit, jako by hledal viníka. Ví, že to nemyslí tak zle, jak to vypadá. Proto jsem se ho vždycky snažila uklidňovat, ale bylo to, jako když přilévám olej do ohně. On křičel, mně to bylo líto, nakonec nás ta hádka mrzela oba,“ vypráví pětaticetiletá Veronika. „Jednou, nevím, co to do mě vjelo, jsem na něj houkla: Už přestaň, za tohle si můžeš sám. A on se najednou zarazil, chvíli mlčel – čekala jsem další výbuch, ale kupodivu se začal uklidňovat a rozumně přemýšlet,“ dodává Veronika.

Od té doby si dává pozor, aby nevjela do starých kolejí a nezkoušela rozzlobeného manžela konejšit jako děcko – někdy je sice zautomatizovaný scénář rychlejší než myšlenka, ale přece jen se postupně daří zbavit se pocitu, že musí za každou cenu udržet klid. Změna jejího chování nakonec prospěla i manželovi. Když ho přestala „umravňovat“ zvenčí, jako by se mu otevřela možnost lépe reflektovat vlastní chování.

Raději s odbornou pomocí

I ta „hodná holčička“, které už táhne čtyřicítka, si může dovolit „bouchnout do stolu“ a sdělit rodině, že jí už nebaví po každém uklízet. Rozdá úkoly, přenechá část svých kompetencí partnerovi a dětem – když vytrvá, přesvědčí se, že jí kvůli tomu vůbec nepřestali mít rádi.

„Pokud chceme na svých životních scénářích něco změnit, musíme si nejprve uvědomit, jaké ty naše scénáře jsou a kdy do téhle role vklozujeme,“ upozorňuje psycholožka Veltrubská. Samotným se nám to ale nemusí podařit, protože se vydáváme do „zakázaných“ oblastí svého Já. Pomoci by nám mohl například některý z kurzů sebepoznání a osobnostního rozvoje. Ivana Veltrubská pořádá kurzy na téma životní scénáře a naše vztahy formou skupinových setkání, kde si účastníci vzájemně přehrávají scénky, v nichž se mohou podívat na tu zakázanou část sebe sama, která nefunkční scénáře spouští..

„Lidé, kteří mají v životě potíže, si velmi často ke svému scénáři vybírají příslušného protihráče. Když jsem Desdemona, potřebuju Othella. Pokud odejde ze scény dřív, než mě přiškrtí, najdu si nového Othella, protože neumím reagovat na jiné lidi. Vybírám si stejné vztahy, rozehrávám stejnou hru, opakuji stejné chyby. Teprve, když jsem schopna svůj scénář nahlédnout, mám šanci něco změnit, učit se používat ve stresové situaci i jiné role. Kdyby Desdemona jednala jinak, kdyby nebyla trpělivka, třeba by se jí podařilo Othella zklidnit,“ dodává odbornice.

Jednoduchá prevence

Existuje ale i poměrně jednoduchá prevence: poznat už v raném dětství více výchovných stylů, naučit se reagovat na více pečujících osob. „Dříve, když děti vyrůstaly ve větších, často i ve vícegeneračních rodinách, byl kontakt s větším počtem blízkých osob přirozený. Možná i proto byli lidé dřív psychicky odolnější. Širší rodina nabízela větší paletu reakcí, děti se přizpůsobovaly různým

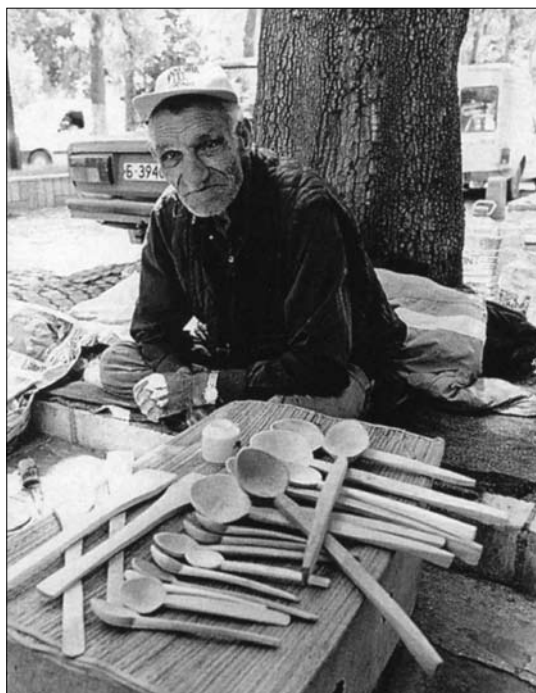

Foto: Stanislav Chlup

požadavkům, s jedním scénářem by nevystačily,“ konstatuje psycholožka.

Dnešní děti bývají v prvních letech v úzkém kontaktu především s mámou a naučí se reagovat na ni. Pokud babičky a dědové mají během hlídání vnoučat jiné nároky, rodiče to často nesou dosti nelibě. „Když u babičky může dítě něco jiného než doma, pokud s tátou dělá věci, které nedělá s mámou, je to ve skutečnosti jen dobře. Jde spíš o to, aby se dospělí domluvili na základních mantinelech a pravidlech,“ dodává odbornice.

Daniela Kramulová,
Psychologie Dnes č.4/2011

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

neděle 8.5. 3. velikonoční
poutní slavnost v Lukavici
7.15 h. Letohrad Sk 2,14.22-28
8.45 h. Lukavice Ž 16
10.15 h. Orlice 1 P 1,17-21
Lk 24,13-35

sobota 14.5. 19 h. Lukavice
neděle 15.5. 4. velikonoční

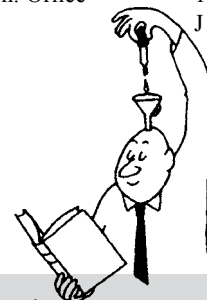
sbírka na bohoslovce
7.15 h. Letohrad Sk 2,14a.36-41
8.45 h. Mistrovice Ž 23
10.15 h. Orlice 1 P 2,20b-25
J 10,1-10

sobota 21.5. 19 h. Mistrovice
neděle 22.5. 5. velikonoční
poutní slavnost na Kopečku
7.15 h. Letohrad Sk 6,1-7
8.45 h. Kopeček Ž 33
10.15 h. Kopeček 1 P 2,4-9
J 14,1-12

sobota 28.5. 19 h. Lukavice
neděle 29.5. 6. velikonoční
7.15 h. Letohrad Sk 8,5-8.14-17
8.45 h. Mistrovice Ž 66
10.15 h. Orlice 1 P 3,15-18
J 14,15-21

čtvrtek 2.6.
Slavnost Nanebevstoupení Páně

sobota 4.6. 19 h. Mistrovice
neděle 5.6. 7. velikonoční
7.15 h. Letohrad Sk 1, 12-14
8.45 h. Lukavice Ž 27
10.15 h. Orlice 1 P 4,13-16
J 17,1-11a

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek,
jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Registřikové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741